

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐOÀN KẾT ĐỂ THỰC HIỆN HIỆU QUẢ MÔ HÌNH TỔ CHỨC CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG 02 CẤP HIỆN NAY

NGUYỄN THỊ THÙY DUYÊN(*)

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh về đoàn kết có vai trò quan trọng trong sự nghiệp đấu tranh cách mạng giải phóng dân tộc, trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Bài viết phân tích những giá trị tư tưởng đó đối với việc thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp hiện nay và đề xuất một số giải pháp vận dụng chỉ dẫn của Người góp phần đưa đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới.

Từ khóa: Cán bộ, công chức; chính quyền địa phương 02 cấp; đoàn kết; tư tưởng Hồ Chí Minh.

Abstract: Ho Chi Minh's thought on solidarity holds an essential role in the revolutionary struggle for national liberation and in the cause of building and firmly defending the Socialist Republic of Vietnam. This article analyzes the values of that thought in relation to the implementation of the current two-tier local government model and proposes several solutions to apply his guidance, thereby contributing to ushering the country into a new era of development.

Keywords: cadres, civil servants; two-tier local government; solidarity; Ho Chi Minh's thought.

Ngày nhận bài: 20/7/2025

Ngày biên tập: 13/7/2025

Ngày duyệt đăng: 19/8/2025

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định: “Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết/Thành công, thành công, đại thành công”⁽¹⁾. Nhờ có sức mạnh của tinh thần đoàn kết trong suốt chiều dài lịch sử dựng nước và giữ nước mà dân tộc ta vẫn trường tồn, phát triển, đánh bại mọi kẻ thù xâm lược, giữ vững độc lập, chủ quyền quốc gia. Đặc biệt, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, đoàn kết đã trở thành sức mạnh nội sinh, là vấn đề chiến lược của cách mạng, là nguồn gốc, động lực để dân tộc ta vượt mọi khó khăn. Trong giai đoạn hiện nay, việc vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đoàn kết có ý nghĩa quan trọng nhằm tạo sự thống nhất về nhận thức và hành động trong đội ngũ

cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và Nhân dân khi cả nước đang triển khai mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp. Qua đó, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo, củng cố quốc phòng, an ninh, tổ chức thành công Đại hội đại biểu các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đoàn kết - di sản quý báu của dân tộc

Kế thừa quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin về đoàn kết các dân tộc, các giai cấp bị áp bức, bóc lột để lật đổ chính quyền của giai cấp tư sản, xây dựng chính quyền của giai cấp công nhân; tiếp thu truyền thống văn hiến, tinh thần yêu thương, gắn bó, tương trợ lẫn nhau trong mọi điều kiện, hoàn cảnh của dân tộc; cùng với trái tim nhân hậu, yêu thương con người, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phát triển và nâng tầm tinh thần đoàn kết thành hệ thống quan điểm, tư tưởng toàn diện, sâu sắc, thấm đẫm giá trị nhân văn,

(*) TS; Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

(**) Bài viết trong Kế hoạch tuyên truyền chủ trương của Đảng, Nhà nước về việc sắp xếp đơn vị hành chính các cấp, xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp

phục vụ sự nghiệp kháng chiến và kiến quốc của dân tộc. Bằng hoạt động thực tiễn phong phú, đa dạng và trí tuệ lớn lao, Người đã khái quát, đúc kết ra nhiều nội dung quan trọng về vai trò, tầm quan trọng của đoàn kết: “Không đoàn kết thì suy và mất. Có đoàn kết thì thịnh và còn. Chúng ta phải đoàn kết mà xoay vần vận mệnh, giữ gìn dân tộc và bảo vệ nước nhà”⁽²⁾. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, đoàn kết là vấn đề sống còn của dân tộc, nếu chúng ta biết đoàn kết, tập hợp mọi giai cấp, tầng lớp nhân dân trong mặt trận dân tộc thống nhất thì mọi khó khăn, trở ngại đều có thể vượt qua và chiến thắng, bảo vệ được thành quả cách mạng. Một tư tưởng đã được Người chỉ ra như là một chân lý của thời đại: “lúc nào dân ta đoàn kết muôn người như một thì nước ta độc lập, tự do. Trái lại, lúc nào dân ta không đoàn kết thì bị nước ngoài xâm lấn”⁽³⁾.

Để đoàn kết có hiệu quả, Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng mỗi người phải gạt bỏ những lợi ích riêng tư cá nhân, lấy đại cục làm trọng, hướng đến sự nghiệp cách mạng cao cả là đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng đất nước Việt Nam ngày càng đàng hoàng, to đẹp, sánh vai cùng với các cường quốc năm châu. Người yêu cầu: “Đồng bào tất cả các dân tộc, không phân biệt lớn nhỏ, phải thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau, phải đoàn kết chặt chẽ như anh em một nhà, để cùng nhau xây dựng Tổ quốc chung, xây dựng chủ nghĩa xã hội làm cho tất cả các dân tộc được hạnh phúc, ấm no”⁽⁴⁾. Như vậy, xây dựng Tổ quốc, xây dựng chủ nghĩa xã hội để Nhân dân có cuộc sống hạnh phúc, ấm no chính là mẫu số chung, là điểm tương đồng, hội tụ để các dân tộc, các giai cấp xích lại gần nhau, cùng chung lưng đấu cật giải quyết những công việc, nhiệm vụ của cách mạng đang đòi hỏi. Để đoàn kết tạo thành sức mạnh vô địch, lực lượng to lớn của dân tộc, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh phải mở rộng đoàn kết với tinh thần dân chủ, tự nguyện, không gượng ép, tất cả vì sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc: “Bất kỳ đàn ông, đàn bà, bất kỳ người già, người trẻ, không chia tôn giáo, đảng phái, dân tộc. Hễ là người Việt Nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp, cứu Tổ quốc”⁽⁵⁾. Lời hiệu triệu của Người đã trở thành mệnh lệnh của cuộc sống, là tiếng vọng của non sông đất nước, tiếng trống thúc giục mọi người Việt Nam muôn

người như một, gạt bỏ lợi ích riêng tư, đoàn kết một lòng cứu Tổ quốc khỏi sự xâm lược, ách đô hộ của chủ nghĩa thực dân.

Một trong những nội dung, biện pháp quan trọng được Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt chú trọng để đoàn kết dân tộc được đánh thức, khơi dậy và phát huy cao độ là tập hợp đông đảo, rộng rãi một cách lâu dài, bền vững các tầng lớp trong mặt trận dân tộc thống nhất. Vì vậy, ngay sau khi về nước (tháng 5/1941) Người đã chủ trương thành lập Mặt trận Việt Minh nhằm “Đoàn kết được chặt chẽ, giải phóng sẽ thành công”⁽⁶⁾. Việc đoàn kết, tập hợp các giai cấp, tầng lớp nhân dân trên cơ sở liên minh giai cấp công nhân, giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng, bởi có như vậy mới bảo đảm cho mục tiêu, nhiệm vụ cách mạng đi đúng hướng, đạt được mục đích, yêu cầu đề ra. Sự lãnh đạo của Đảng với đường lối chính trị đúng đắn, sáng tạo đã trở thành cội nguồn, sức mạnh gắn kết các giai cấp, tầng lớp nhân dân trong khối liên minh vững chắc cùng hướng đến mục tiêu “không có gì quý hơn độc lập, tự do”. Trong quá trình đoàn kết, tập hợp mọi người vào Mặt trận dân tộc thống nhất, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm tác động sâu vào nhận thức và hành động để mỗi người thấu hiểu và tự nguyện tham gia; đồng thời, Người cũng chỉ rõ đối với mỗi giai cấp, tầng lớp thì Mặt trận dân tộc thống nhất cần có những cơ chế, chính sách, hình thức, biện pháp tuyên truyền, giáo dục phù hợp, hiệu quả. Bởi theo Người, trong xã hội có nhiều người xuất thân từ các thành phần, có địa vị xã hội khác nhau, do đó cần phải có sự phân loại để tuyên truyền, giải thích hợp lý và hiệu quả “Cổ nhiên, dân chúng không nhất luận như nhau. Trong dân chúng, có nhiều tầng lớp khác nhau, trình độ khác nhau, ý kiến khác nhau. Có lớp tiên tiến, có lớp chững chững, có lớp lạc hậu”⁽⁷⁾.

Bằng uy tín và sự ảnh hưởng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đoàn kết, tập hợp được mọi thành phần, lực lượng tham gia cách mạng bằng một trái tim nhiệt huyết cách mạng, sự chân thành, vị tha và phương châm hành động cách mạng “Tổ quốc là trên hết ở mọi nơi và mọi lúc”⁽⁸⁾; Người đã tập hợp, lôi cuốn được hết thảy mọi lực lượng, thành phần giai cấp,

khơi dậy tinh thần, khí thế đoàn kết sôi nổi, tiến hành đấu tranh cách mạng, đập tan bộ máy cai trị hà khắc của chủ nghĩa thực dân, phong kiến, giành lại quyền sống, quyền bình đẳng, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc của con người. Dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, đoàn kết dân tộc đã trở thành sức mạnh vô địch làm nên những thắng lợi “long trời chuyển đất”, ghi danh Việt Nam trên bản đồ thế giới, giữ vững độc lập, tự do của dân tộc, giải phóng hoàn toàn miền Nam, mở ra một kỷ nguyên mới, kỷ nguyên độc lập, tự do, xây dựng chủ nghĩa xã hội.

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đoàn kết tiếp tục soi đường cho việc vận hành mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp hiện nay

Tư tưởng Hồ Chí Minh về đoàn kết có giá trị lý luận, thực tiễn sâu sắc, mang tính thời sự nóng hổi, đó là di sản quý báu mà chúng ta cần trân trọng, giữ gìn, phát huy và nâng lên tầm cao mới để thực hiện thắng lợi những yêu cầu, nhiệm vụ phát triển đất nước hiện nay. Nhất là khi toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta đang tổ chức vận hành mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp, sáp nhập các tỉnh, thành phố, các cơ quan, đơn vị; những cán bộ, công chức, viên chức và nhân dân ở cơ quan, đơn vị, địa phương thuộc diện sáp nhập đến địa phương, đơn vị mới để làm việc dễ nảy sinh tâm lý “quyền anh, quyền tôi”, quê hương, bản quán, thậm chí bị cô lập. Vì vậy, rất cần đến sự đoàn kết, thống nhất, cùng chung chí hướng hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao. Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ rõ: “Nếu thiếu đoàn kết, thống nhất từ trên xuống dưới, quá trình thực hiện sẽ rất dễ phát sinh vướng mắc, bất cập. Do đó, đoàn kết trong toàn hệ thống chính trị chính là chìa khóa thành công của cải cách này... Chưa bao giờ, yêu cầu trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt trong bộ máy của hệ thống chính trị lại quan trọng như lúc này”⁽⁹⁾.

Quá trình vận hành mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp không tránh khỏi những mâu thuẫn, bất đồng, va chạm trong giải quyết, xử lý công việc đối với người dân, doanh nghiệp; thậm chí ngay cả trong nội bộ cũng có những ý kiến trái chiều, không ủng hộ, “bằng mặt nhưng không bằng lòng”.

Vì vậy, việc quán triệt và thực hiện những chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đoàn kết không chỉ là yêu cầu, nhiệm vụ cấp bách trước mắt mà còn là vấn đề chiến lược cơ bản, lâu dài của cách mạng Việt Nam. Đảng ta khẳng định: “Đại đoàn kết toàn dân tộc là truyền thống quý báu, đường lối chiến lược quan trọng, xuyên suốt của Đảng; nguồn sức mạnh to lớn, nhân tố quyết định thắng lợi sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”⁽¹⁰⁾.

Một trong những nội dung quan trọng được Hội nghị lần thứ 12, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đánh giá là: “sau 19 ngày triển khai cho thấy: (1) Bộ máy cơ bản vận hành tốt, không có trục trặc lớn, cán bộ, công chức bước đầu thích ứng; (2) Quy trình xử lý công việc tương đối thông suốt, dịch vụ công được giải quyết nhanh hơn; (3) Nhân dân bày tỏ sự đồng tình và kỳ vọng mô hình mới sẽ hiệu quả hơn”⁽¹¹⁾. Với tinh thần này, thời gian tới chúng ta cần phải:

Trước hết, thống nhất và nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể, lực lượng về tầm quan trọng của việc thực hiện đoàn kết. Cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương quán triệt và thực hiện tốt những chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về đoàn kết. Cần tuyên truyền, phổ biến, giáo dục cho cán bộ, công chức về việc sắp xếp tinh gọn tổ chức bộ máy trong hệ thống chính trị là chủ trương đúng đắn của Đảng, vì sự phát triển giàu mạnh, thịnh vượng của đất nước cho nên cần phải đồng tình, đồng lòng ủng hộ những chủ trương, quyết sách đó. Mỗi cán bộ, đảng viên khi được tổ chức phân công, giao nhiệm vụ phải nêu cao tinh thần trách nhiệm, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao; phát huy năng lực, sở trường, thế mạnh của bản thân ở vị trí công tác mới; tuyệt đối không để nội bộ mất đoàn kết, luôn nêu cao tinh thần tương trợ, giúp đỡ, bổ sung cho nhau trong quá trình thực thi công vụ.

Cấp ủy, tổ chức đảng, nhất là người đứng đầu phải làm tốt công tác giáo dục chính trị, tư tưởng để cán bộ, công chức yên tâm làm việc, dù đi đâu, làm ở vị trí nào đều vì dân, vì nước. Làm tốt công tác tham mưu, đề xuất với Đảng, Nhà nước về chế độ, chính sách đối với cán

*Chủ tịch Hồ Chí Minh xem và góp ý Đồ án quy hoạch Thủ đô Hà Nội, tháng 11/1959.
Ảnh tư liệu*

bộ, công chức chịu ảnh hưởng của sắp xếp tổ chức bộ máy. Đồng thời, lãnh đạo, chỉ đạo các bộ phận, lực lượng làm việc với tinh thần, trách nhiệm cao nhất; giải quyết, xử lý kịp thời, hiệu quả công việc cho người dân, doanh nghiệp; không để xảy ra ách tắc, hoặc chậm xử lý, giải quyết công việc cho người dân khi đang cần kíp. Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ rõ: “đẩy mạnh công tác tư tưởng, tuyên truyền sâu rộng trong toàn thể cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân về ý nghĩa, lợi ích của việc sắp xếp, tinh gọn bộ máy. Qua đó, giúp mọi người hiểu rõ đây là chủ trương đúng đắn, cần thiết và có lợi cho phát triển lâu dài của đất nước, từ đó đồng lòng, tự giác thực hiện”⁽¹²⁾.

Hai là, để cao vai trò, trách nhiệm nêu gương của cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương trong vận hành mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp.

Đảng ta chỉ rõ để tổ chức mạnh thì cần: “người đứng đầu có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ”⁽¹³⁾. Cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương là hạt nhân, trung tâm đoàn kết cán bộ, công chức cùng thực hiện tốt chức trách, nhiệm vụ được giao. Gương mẫu trong lời nói và hành động, tiêu biểu về phẩm chất đạo đức, lối sống, uy tín và năng lực, phương pháp, tác phong làm việc. Có tinh thần đổi mới

sáng tạo, chuyển đổi số, biết lắng nghe, chia sẻ với khó khăn, vất vả trong công việc, cuộc sống của cán bộ, công chức khi thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp.

Cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương cần quan tâm, sâu sát trong công việc, cuộc sống để kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho cán bộ, đảng viên; kiểm tra, đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ của cán bộ, công chức để biểu dương, khen thưởng đối với những người có nhiều nỗ lực, cố gắng trong công việc; đồng thời chấn chỉnh, nhắc nhở những người có thái độ làm việc chưa tốt. Có chính kiến, bản lĩnh rõ ràng trong đánh giá năng lực, trình độ, uy tín của cán bộ, công chức; tuyệt đối không được có động cơ cá nhân trong đánh giá cán bộ, công chức. Không được chuyên quyền, độc đoán, gia trưởng, hách dịch, lợi ích nhóm, cục bộ địa phương trong sắp xếp, bố trí, khen thưởng, kỷ luật, tuyển dụng cán bộ, công chức. Người đứng đầu cần nắm chắc nguyên tắc trong công tác cán bộ, nguyên tắc xây dựng Đảng; phát huy dân chủ, trí tuệ tập thể đối với các quyết sách của cơ quan, đơn vị, địa phương, không được đứng ngoài tổ chức, đứng trên tổ chức, mọi công việc có liên quan đến tập thể phải được bàn bạc, thống nhất trong cấp ủy, tạo được sự đồng thuận, thống nhất, đoàn kết,

nhất trí cao trong cán bộ, công chức; có như vậy mới tạo động lực, khí thế, niềm tin cho cán bộ, công chức trong công việc. Cấp ủy, tổ chức đảng, đặc biệt là người đứng đầu phải thấm thía, khắc cốt ghi tâm lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng ta và dân tộc ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình”⁽¹⁴⁾.

Ba là, tiếp tục điều chỉnh, bổ sung cơ chế, chính sách trong thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp.

Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ rõ: “Tiếp tục hoàn thiện chính sách, pháp luật nhằm bảo đảm hài hòa lợi ích và công bằng xã hội, góp phần củng cố đoàn kết trong quá trình tái cơ cấu”⁽¹⁵⁾. Với tinh thần này, các cơ quan, đơn vị, địa phương cần lắng nghe ý kiến phản hồi của cán bộ, công chức để kịp thời tham mưu, đề xuất với cấp trên; trong phạm vi, quyền hạn giải quyết, xử lý thấu tình, đạt lý cho cán bộ, công chức, không để những mâu thuẫn, tích tụ nhỏ thành lớn trong quá trình vận hành mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp. Cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương phải quán triệt và thực hiện nghiêm túc những kết luận của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, hướng dẫn của Bộ Nội vụ về giải quyết các chế độ, chính sách cho cán bộ, công chức bị ảnh hưởng bởi sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy hệ thống chính trị các cấp. Trên cơ sở đó, cụ thể hóa vào cơ quan, đơn vị, địa phương mình một cách linh hoạt, sáng tạo để hỗ trợ, giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi về nơi ăn, chỗ ở, phương tiện đi lại cho cán bộ, công chức ở xa đến làm việc; thường xuyên lắng nghe dư luận, những ý kiến phản hồi của cán bộ, công chức để bổ sung, điều chỉnh cơ chế, chính sách một cách hợp tình, hợp lý; tránh tình trạng cào bằng, bình quân chủ nghĩa trong đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ của cán bộ, công chức. Từng bước xây dựng, hoàn thiện cơ sở vật chất phục vụ cho quá trình làm việc của cán bộ, công chức, như: phòng làm việc, phòng nghỉ ngơi đối với cán bộ, công chức ở xa, hệ thống công nghệ thông tin hiện đại, đồng bộ, thống nhất phục vụ cho việc xử lý các thủ tục hành chính cho người dân, doanh nghiệp...

Đất nước đang tiến bước vững chắc vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên phát triển giàu mạnh, thịnh vượng, sánh vai với các cường quốc năm châu. Để thực hiện được mục tiêu, nhiệm vụ đó, một trong những bài học lịch sử vô giá đã được thực tiễn kiểm nghiệm, chứng minh là phát huy cao độ tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc; quán triệt và vận dụng linh hoạt, sáng tạo những chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đoàn kết. Vững tin vào sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quản lý của Nhà nước trong việc sắp xếp tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị chính là bí quyết của mọi thành công; những khó khăn, thách thức chỉ mang tính tạm thời, và với ý chí, bản lĩnh cùng tinh thần đoàn kết của dân tộc, đội ngũ cán bộ, công chức chắc chắn sẽ vượt qua, hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao, giữ vững ổn định chính trị, thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của Nhân dân. Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: “Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, với bản lĩnh và trí tuệ tập thể cùng truyền thống đại đoàn kết toàn dân tộc vững chắc... sắp xếp lại đơn vị hành chính và vận hành chính quyền địa phương 02 cấp nhất định sẽ đạt được kết quả tốt đẹp”⁽¹⁶⁾.

Ghi chú:

(1), (4) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 13, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.119, tr.44-45.

(2) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 9, sdd, tr.244.

(3), (6) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 3, sdd, tr.217, tr.251.

(5) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 4, sdd, tr.534.

(7) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, sdd, tr.336.

(8) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 2, sdd, tr.513.

(9), (12), (15), (16) Tô Lâm, *Sức mạnh của đoàn kết*, <https://www.bqnd.vn>, ngày 29/6/2025.

(10), (13) Ban Chấp hành Trung ương, *Nghị quyết số 43-NQ/TW ngày 24/11/2023 Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục phát huy truyền thống, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng đất nước ta ngày càng phồn vinh, hạnh phúc*.

(11) Toàn văn phát biểu của Tổng Bí thư Tô Lâm tại phiên bế mạc Hội nghị lần thứ 12, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, <https://www.bqnd.vn>, ngày 20/7/2025.

(14) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 15, sdd, tr.617.